

2 KREDITES, SZABADON VÁLASZTHATÓ SZEMINÁRIUM

ESTI II. FÉLÉV; 2026. FEBRUÁR 27., PÉNTEK ÉS MÁRCIUS 27., PÉNTEK (16:00–19:15)

Előadó: Nobilis Márió

A tanegység célja: Megismerni az egyháznak a teremtett világ védelmével kapcsolatos tanítását, főként az egyházi cselekvés teológiája (pasztorálteológia) oldaláról tekintve. A „gyakorlat elméletének” átgondolása a témával kapcsolatban, az egyéni és közösségi cselekvési lehetőségek áttekintése, értékelése; alkalmazás konkrét szituációkra.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Megismeri az egyház ide vonatkozó tanításának alapelveit, értékelni képes a különböző irányzatokat. Képes arra, hogy teremtéstudatos szemléletmóddal kapcsolódjon be egyházi közösségek életébe. Elkötelezett a teremtett világ védelme iránt.

Tematika: 1. A környezeti kérdés megjelenése és kibontakozása. Az ökológia tudománya és a környezetvédelem. 2. A környezeti probléma jelen helyzete. Szokásos ellenvetések, félreértések és a rájuk adható válaszok. Alapfogalmak, szóhasználatbeli ingadozások. Természetvédelem, környezetvédelem, teremtésvédelem. 3. Az egyház és a környezetvédelem – összerendeződő lépések történeti fonala. A *Laudato si'* enciklika. 4. A környezeti kérdéssel kapcsolatos egyházi tanítás alapvonalai. 5. Egyházon kívüli és belüli „zöld trendek”: áttekintés és értékelés. 6. Lehetséges teremtésvédelmi elvek és célok a katekézisben és a közösségi életben. 7. Konkrét cselekvési programok lehetőségei és szempontjai egyházi közösségekben. 8. A hallgatók által feldolgozott részművek bemutatása és megbeszélése.

Követelmény: Tevékeny részvétel a kurzus menetében, a közös munkában. A kérdést tárgyaló, az előadóval egyeztetett mű (könyv, tanulmány, internetes anyag) alapján órai beszámoló készítése egy részművről egyéni vagy csoportos munkával. Értékelés módja: gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA: *Felelősségünk a teremtett világért. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevele a teremtett világ védelméről*, Szent István Társulat, Budapest, 2008; FERENC PÁPA: *Laudato si' kezdetű enciklikája közös otthonunk gondozásáról*, Szent István Társulat, Budapest, 2015; NOBILIS MÁRIÓ: *Környezeti krízis és cselekvő egyház: a Laudato si' enciklika pasztorálteológiai összefüggései*, in PUSKÁS ATTILA – GÁRDONYI MÁTÉ (szerk.): *„Isten látta, hogy jó”. A teremtés igazsága, a teremtésvédelem kötelezettsége. Teológiai tanulmányok*, Szent István Társulat, Budapest, 2024, 24-39.

Ajánlott irodalom: GYULAI IVÁN: *A biomassza-dilemma*, Magyar Természetvédők Szövetsége, Budapest, [2007]; NOBILIS MÁRIÓ: *Teremtésvédelemről lekipásztöröknek, közösségeknek*, Szent István Társulat, Budapest, 2008.; GYULAI IVÁN: *Kérdések és válaszok a fenntartható fejlődésről*, Magyar Természetvédők Szövetsége, Budapest, 2008; J. R. MCNEILL: *Valami új a nap alatt. A huszadik század környezettörténete*, Ursus Libris, h. n., 2011.; ZLINSZKY JÁNOS, *Környezet- és teremtésvédelem*, Vigilia 81 (2016/5), 329-342.; NOBILIS MÁRIÓ: *„Nem szerettem jól a világot”? A teremtett világ iránti keresztény felelősség mint lelkiismereti kérdés*, in Laurinyecz Mihály (szerk.): *Erkölcsteológiai tanulmányok XIX.*, Jel Kiadó, Budapest, 2018, 85–132.; NOBILIS MÁRIÓ: *Eucharisziát ünneplő közösség a környezeti válság korában*, in *Az Eucharisztia*, Sapientia Füzetek 33., L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2019, 133–158.; JÁVOR BENEDEK – PULAY BRIGITTA – ZLINSZKY JÁNOS (szerk.), *Kék könyv. Hála és felelősség a teremtett világért történelmi egyházaink megnyilatkozásainak tükrében*, L'Harmattan – Pázmány, Budapest, 2025.